

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

درسنامه سیزدهم

جناب آقای محمد یوسفی

دبیرستان دکتر علی شریعتی شهرستان جاجرم

درس ۱۳
تصمیم گیری در مخارج

واژگان کلیدی

خرید هوشمندانه/خرید مقایسه ای/الگوی خرج کردن/مصرف مسئولانه/روش ۶(ب)

مهارت خرید

➦ مهارت مدیریت مخارج و خرید از جمله مهارتهایی است که برخی افراد در سنین بزرگسالی نیز ندارند و برای کوچکترین خرید بسیار تردید می کنند و حتی بعد از خرید هم پشیمان می شوند!

• اما گاهی خریدهای ما اینگونه نخواهد بود و از روی هوس، بدون فکر و از روی احساسات آنی خواهد بود و البته بعد از خرید آن هم پشیمان میشویم.

سوال: برای خرید هوشمندانه چه باید کنیم؟

خرید هوشمندانه

خرید باید

- ۱- آگاهانه
- ۲- هوشمند باشد.

پاسخ: به این نکته توجه داشته باشید که شما اکنون به عنوان عضوی از یک خانواده و عضو یک جامعه در حال خرید کردن هستید. اگر به فکر رونق و پیشرفت اقتصادی خود هستید = این پیشرفت اقتصادی در گرو پیشرفت خانواده و جامعه شماست. برای خرید هوشمندانه مراحل زیر را انجام دهید. (مراقب باشید که نقش اجتماعی خود را در میان اقتصاد فراموش نکنید).

مشکل و مسئله خودتان را دقیق مشخص کنید. دقیقاً به چه چیزی نیاز دارید؟ بررسی کنید که آیا آنچه می‌خواهید نیاز است یا خواسته و از چه راههایی می‌شود آن را برطرف کرد. آیا اصلاً راهی غیر از خرید کردن هم دارد؟

مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید.

مشخص کنید که چه گزینه‌هایی در سطح پولی که شما می‌خواهید هزینه کنید وجود دارد (برای این کار می‌توانید از وب سایت‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی استفاده کنید). موارد را در لیستی یادداشت کنید.

آن ویژگی‌هایی از کالای هدف را که بیشتر برایتان مهم است مشخص کنید. (در سه دسته ویژگی‌هایی که می‌خواهید حتماً در کالای هدف باشد، آنهایی که اگر باشد بهتر است و در نهایت آنهایی که اصلاً نمی‌خواهید باشد.)

با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه‌ای مشخص شده است، گزینه‌ها را بررسی کنید.

انتخاب کنید و بخرید.

خرید مقایسه‌ای

- منظور از خرید مقایسه‌ای فرآیند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه، قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است.
- برای کالای گران‌تر و پیچیده‌تر، نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد تا گزینه‌های مختلف را قبل از انتخاب باهم مقایسه کنید.

• انتخاب را به گونه‌ای انجام دهید: که اقتصاد شما، خانواده و جامعه،

۱- بیشترین منفعت

۲- کمترین هزینه را ببرد.

• در خرید مقایسه‌ای لازم است عوامل مختلفی مانند:

- تفاوت در ویژگی‌ها
- اندازه‌ها
- کیفیت محصول
- هویت محصول
- عملکرد آن
- قیمت خدمات پس از فروش در نظر گرفته شود.

خرید مقایسه‌ای به ترتیب زیر انجام می‌گیرد:

اول: تعریف مسئله	شامل بیان اینکه واقعاً برای چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید، مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آنها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.
دوم: فهرست گزینه‌ها	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.
سوم: تعیین معیارها	معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است، مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.
چهارم: ارزیابی	شامل سنجش گزینه‌ها بر اساس معیارهای مختلف که اغلب بر اساس جدول زیر انجام می‌شود.
پنجم: تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

جدول خرید مقایسه‌ای

...	معیار دوم	معیار اول	
			گزینه اول
			گزینه دوم
			گزینه سوم
			گزینه چهارم

معایب خرید مقایسه‌ای

- خرید مقایسه زمان بر است. (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید.)
- ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. مانند هزینه‌هایی برای تماس تلفنی، سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف.)
- ممکن است پس از خرید مقایسه‌ای (به ویژه برای کالاهای با قیمت پایین) کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای

- می‌توان بخشی از پول خود را پس انداز کرد، زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کمتری پرداخت می‌شود.
- با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.
- با خرید مقایسه‌ای محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.
- با خرید مقایسه‌ای، درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن مطلع نبودید آگاه می‌شوید.
- با خرید مقایسه‌ای نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

روش های فروش

الگوی خرج کردن

انسانهایی که از روی هوس تصمیم میگیرند انسانهایی که زندگی هوس بازانه ای دارند

نمی توانند به الگوی مشخص برای خرج کردن دست یابند.

فروشنندگان از روشها و فنون مختلفی همچون تبلیغات کاذب، بزرگنمایی، ارائه اطلاعات نادرست و... برای تحریک و تشویق خریداران به خرید کالا و خدمات استفاده می کنند.

• داشتن اصل و الگو در انتخاب های اقتصادی (از جمله خرج کردن) یک ضرورت است .

داشتن الگوی برای خرج کردن:
۱- نشان دهنده شخصیت منطقی و عقلانی شماست
۲- در برنامه ریزی اقتصادی به افراد کمک می کند.

قناعت داشتن ، ساده زیستی کمک می کند تا افراد :
■ بخشی از درآمد را برای مصارف مهمتر پس انداز کنند.
■ با آرامش روحی و روانی انتخاب اقتصادی مناسبی را در زندگی تجربه کنند

• بیماری مصرف گرایی و مخارج تجملی:
آن گروه از مردم که آرامش و لذت را در خرج کردن و استفاده بیشتر از کالاها و حتی به رخ کشیدن آن می بینند، این افراد معمولاً در زندگی کمتر به آرامش می رسند.
داشتن یک زندگی ساده و همراه با قناعت: روح انسان را آرام میکند . چشمه های شادی را در قلب ما می جوشاند.

حضرت علی(ع):
کسی که به دنبال آرامش است، قناعت ورزد.
قناعت ≠ تلاش نکردن در راه توسعه اقتصادی زندگی
قناعت = ترک حرص و طمع و رضایت درونی از نعمت هایی است که خداوند در اختیارمان قرار داده است.

مصرف مسئولانه

• معیارهای شناسایی اسراف

- * تضييع دورريز و اتلاف
- * مصرف در معصيت
- * مصرف فراتر از سطح زندگي
- * عمومي مصرف فراتر از توان مالي يا شان
- * عدم رعايت اولويت در به كارگيري سرمايه هاي شخصي و ملي
- * مصرف يعني: تغيير و تبديل چيزي به چيز ديگر

- * با مشاهده رفتار مصرفي افراد جامعه ، ملاحظه ويژگي، كيفيت و نوع کالاها مي توان گفت همه ساله بخشي از كالاهاي توليدي بدون بهره برداري صحيح تلف مي شود.
- * هدررفت ها : در فرآيند مصرف به صورت اجتناب ناپذير رخ مي دهد .
- * تضييع و اتلافي كه قابل پيشگيري بود(= اسراف)
- * اتلاف پنهان = بلااستفاده گذاشتن اموال و مصرف بيجا

- * بر اساس گزارش فائو(سازمان خواروبار و كشاورزي ملل متحد) : ساليانه حدود ۱/۳ ميليارد تن از مواد غذايي توليد شده در جهان دور ريخته مي شود.
- * اين مقدار از اتلاف مواد غذايي مساوي يك سوم كل محصولات غلات جهان است.
- * در ايران اتلاف مواد غذايي بسيار فراتر از متوسط جهاني است.

• مصرف مسئولانه مصرفی است که : اجازه می دهد چرخه تبدیل ها و تغییرات طبیعی همواره ادامه پیدا کند و متوقف نشود.
 • مثالی برای مصرف مسئولانه : استفاده از ظروفی که به راحتی در طبیعت تجزیه می شود و به چرخه تبدیل و تغییر پیوسته آسیبی نمی رسانند. (در مقابل ظروف پلاستیکی یا فلزی) سالها در طبیعت می ماند و عملاً به چیز دیگری تبدیل نمی شوند و به محیط زیست آسیب می زنند.

• مثال هایی از موارد «روش ۶ ب»

- نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند.
- یافتن راههای بهتر
- پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالای دیگر
- کمتر مصرف کردن
- با انرژی کمتر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن
- استفاده از چیزی بیش از یک بار
- درست کردن چیزی که خراب و یا از کار افتاده است

• روش « ۶ ب » یکی از روشهای مصرف مسئولان است:

- بهینه مصرف کردن
- بازیافت
- بازسازی
- بازداشتن (از اسراف و زیاده روی)
- باز تفکر (کالای دیگر)
- باز مصرف (استفاده چند باره از کالا)

درستی یا نادرستی گزاره ها (صحیح - غلط)

• منظور از خرید هوشمندانه، فرآیند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است.

• صحیح غلط

• خرید مقایسه‌ای به ترتیب «فهرست گزینه‌ها، ارزیابی، تعریف مسئله، تصمیم‌گیری و تعیین معیارها» صورت می‌گیرد.

• صحیح غلط

• عبارت: «ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، به ویژه برای اقلام پایین، کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد» به یکی از معایب خرید مقایسه‌ای اشاره دارد.

• غلط صحیح

جملات کامل کردنی

مصرف به معنای نیز به کار می‌رود.

سوالات تشریحی

• معیارهای شناسایی اسراف را نام ببرید.

تضییع و اتلاف، مصرف در معصیت مصرف فراتر از سطح زندگی عمومی، مصرف فراتر از توان مالی یا شان و عدم رعایت اولویت در به کارگیری سرمایه‌های شخصی و ملی

• مصرف مسئولانه را با ذکر مثال توضیح دهید؟

یکی از روش‌های مسئولانه روش ۶(ب) است که شامل بهینه مصرف کردن، بازیافت، بازسازی، بازداشتن از اسراف، استفاده چندباره از کالا

با سپاس فراوان